

Arnout Jaspers: Open brief aan klimaatbonus-ontkenners

Posted on 18 januari 2025 by Arnout Jaspers

Het Westen wentelt zich in Witte Schuld, en laat zich ‘mea maxima culpa’ roepend biljoenen euro’s afpersen door de rest van de wereld. Wij, het Westen, hebben immers het klimaat verpest met onze CO2-uitstoot, en moeten de aangerichte schade vergoeden.

Ondertussen is dubieus of er netto wel klimaatschade is. Sommige extreme droogtes, hittegolven en stortbuien zijn met enige waarschijnlijkheid wat heviger geweest dan zonder klimaatverandering. Daar staan minder koude-gerelateerde doden tegenover, en wie zal zeggen welke sneeuwstormen dankzij de opwarming niet een half continent hebben platgelegd, de afgelopen jaren?

Succesverhaal

Bovendien heeft klimaatverandering vrijwel zeker een belangrijke rol gespeeld bij het grootste succesverhaal van de afgelopen halve eeuw: de groei van de mondiale voedselproductie. Daar hoor je eigenlijk nooit iets over. Als voedselproductie in het

nieuws komt, is het wegens misoogsten, prijsstijgingen of de beweerde bedreiging ervan door klimaatverandering.

De feiten zijn, dat sinds 1961 de rijstoogst is toegenomen van 200 naar 750 miljoen ton, de graanoogst van 900 naar 3000 miljoen ton en de productie van vlees van 70 naar 350 miljoen ton. En dat allemaal zonder dat het areaal aan landbouwgrond substantieel groter geworden is.

De stijging in de opbrengst per hectare loopt dus ongeveer gelijk op met de stijging in de totale oogst, en dat ziet er voor granen en per werelddeel bijvoorbeeld zo uit:

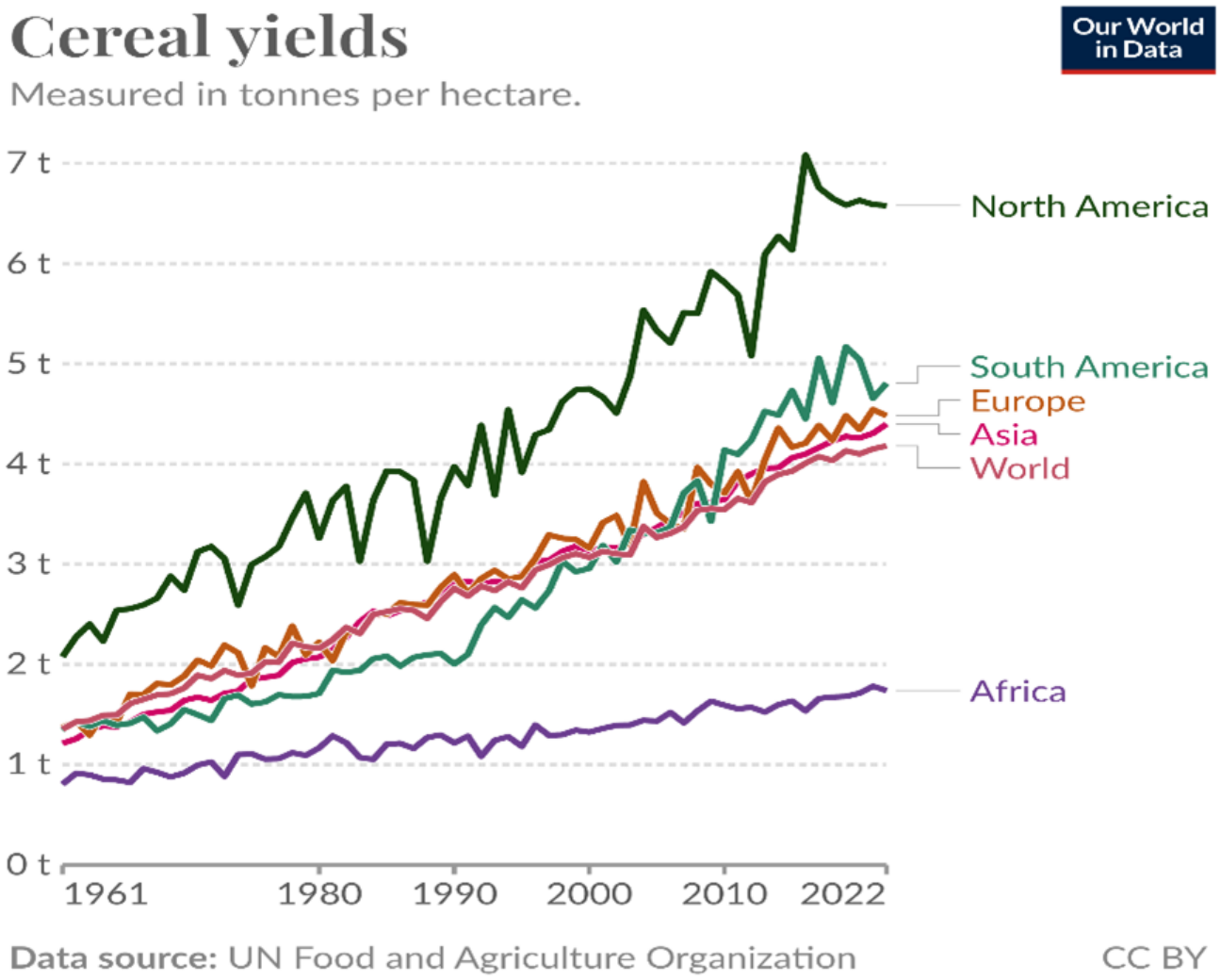

De ruime verdrievoudiging van de oogsten heeft in wezen de honger de wereld uit geholpen, ondanks dat de wereldbevolking in die periode met een factor 2,65 is gegroeid. Hongersnood komt nu alleen nog lokaal voor door oorlogen en extreem wanbeheer.

Het grootste deel van die spectaculaire stijging in productiviteit is te danken aan betere landbouwmethoden: veredeling van gewassen, meer kunstmest, mechanisatie, irrigatie, genetisch gemodificeerde gewassen en betere bestrijdingsmiddelen (dit alles grotendeels in het Westen ontwikkeld, maar dat terzijde).

Positief effect

Maar ook de klimaatverandering heeft zijn steentje bijgedragen. Vanuit de plant bekeken, heerst er namelijk een nijpend tekort aan CO2 in de atmosfeer. Dat was in 1961 zo, met 0,0317 procent CO2 in de lucht, en dat is nu nog steeds zo, met 0,042 procent CO2. Niettemin heeft die iets meer dan 0,01 procent extra, fossiele CO2 die sinds het begin van de Industriële Revolutie grotendeels door het Westen de atmosfeer in gepompt is, een sterk bemestend effect op planten, dus ook op oogstgewassen. In de glastuinbouw zorgen extra CO2 en verwarming voor een enorme stijging van de productiviteit.

Hoe groot is mondiaal het positieve effect van klimaatverandering op de landbouw? Als je puur kijkt naar wat extra CO2 doet, met alle andere omstandigheden hetzelfde, leidt 0,01 procent extra CO2 tot 5 à 10 procent extra opbrengst bij granen en rijst, en bij aardappelen en diverse groenten tot zo'n 20 procent stijging.

Klimaatverandering houdt echter ook in dat het warmer wordt (in de meeste gebieden gunstig), en er valt over het algemeen meer neerslag (in principe ook gunstig). Toch worden we op grond van modellering die het IPCC citeert, geacht te geloven, dat die combinatie van veranderde omstandigheden in de praktijk van de landbouw zo vaak ongunstig uitpakt, dat het netto effect van klimaatverandering tot nu toe neutraal of licht negatief geweest moet zijn.

Dat is ongeloofwaardig, omdat onder andere satellietmetingen anders uitwijzen. Volgens een onderzoek uit 2022 in Nature Climate Change is de totale fotosynthese door vegetatie op het landoppervlak van de aarde tussen 1981 en 2020 met 13,5 procent toegenomen. Dat betreft dus (voornamelijk) wilde natuur die door CO2-

bemesting en opwarming harder is gaan groeien.

Waarom zouden landbouwgewassen minder profiteren van de klimaatverandering dan wilde natuur? Je verwacht eerder dat ze daar juist meer van profiteren, omdat boeren bijvoorbeeld de watertoevoer van gewassen kunnen optimaliseren. Maar laten we als conservatieve hypothese nemen, dat alle klimaatverandering – dus ook vóór 1981 – tot 2020 voor 13,5 procent groei van de oogsten heeft gezorgd. In die periode 1981-2020 was de totale groei van de landbouwproductie ongeveer 80 procent, waarvan we dus 1/6 (13,5/80) toerekenen aan klimaatverandering.

Hoeveel heeft dat de wereld opgeleverd, puur economisch bekeken? Ruwe schatting voor rijst en granen in 2020: door klimaatverandering kregen boeren toen 55 miljoen ton rijst in de schoot geworpen à 500 dollar per ton, en 220 miljoen ton granen à 250 dollar per ton. Klimaatbonus in het jaar 2020: 82,5 miljard dollar.

Multiplieréffect

Omdat we alleen klimaatverandering sinds 1981 meerekenen, was de klimaatbonus in dat jaar nul, oplopend tot bovengenoemde 82,5 miljard in 2020, veertig jaar later. Als ruwe schatting van de klimaatbonus over die hele periode kunnen we dus (40 x 82,5 miljard)/2 = 1650 miljard dollar nemen.

Dit is vrijwel zeker een onderschatting, aangezien we de klimaatbonus voor andere oogsten buiten beschouwing laten, net als de hogere productiviteit van de uitgestrekte gebieden die niet geschikt zijn voor landbouw, maar waar wel vee graast. Dat zal flink hebben bijgedragen aan de spectaculaire groei van de vleesproductie.

Ernstige ondervoeding in de kindertijd heeft levenslange effecten en mensen die honger hebben zijn economisch veel minder productief. Het grotendeels uitbannen van honger heeft daarom een multiplieréffect op de maatschappij dat deels wel, en deels niet in geld uit te drukken is. Bovengenoemd bedrag van 1650 miljard dollar is dus slechts een eerste indicatie van het positieve effect van klimaatverandering op de mensheid tot nu toe. En die klimaatbonus, die grotendeels buiten het Westen terecht gekomen is, is grotendeels te danken aan de historische CO2-uitstoot van het Westen.

Gaan wij, het Westen, dus een factuur voor een slordige 1000 miljard euro naar de

rest van de wereld sturen? Uiteraard niet. Het hele idee dat een land, of cultuur, of zelfs een ras een historische schuld aan wie dan ook zou kunnen hebben is pervers, en louter uitgevonden door zelfhatende westerse 'intellectuelen' en ngo's als Oxfam Novib om het Westen af te persen.

De CO2-bemesting en bijbehorende klimaatverandering zijn een onbedoeld bijverschijnsel van een eenmalige, autonome historische ontwikkeling van de mensheid, ook wel genaamd 'vooruitgang'. Geen enkel land of instantie was in staat om die mondiale ontwikkeling te sturen of daar andere keuzes in te maken. Tot eind twintigste eeuw was er geen enkel alternatief voor fossiele brandstof voorhanden, en nog steeds is dat maar zeer ten dele het geval. Of het grootschalig gebruik van fossiele brandstof tot op heden wel of niet een klimaatbonus oplevert, niemand kan de credits daarvoor claimen, of schuldig zijn aan onbedoelde nadelige bijverschijnselen, laat staan via overerving.

Tijdmachine

Stel dat we dit jaar een tijdmachine uitvinden, waarmee we afgezanten terug kunnen sturen naar de negentiende eeuw. VN-baas António Guterres selecteert hoogstpersoonlijk de directeuren van Greenpeace en Oxfam Novib om onze voorouders te waarschuwen voor klimaatverandering door fossiele brandstoffen. De impact van tijdreizigers uit de eenentwintigste eeuw op die negentiende-eeuwers moet wel gigantisch zijn; die raken in de ban van een ecologische massapsychose en zien collectief af van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dan zou de wereld nu nog steeds in de negentiende eeuw leven, met alle economische en medische misère van dien, en driekwart van de huidige wereldbevolking zou niet eens bestaan.

Gaan we dan de rekening voor de economische schade, overeenkomend met een mensheid die qua welvaart nog op negentiende-eeuws niveau verkeert, en 6 miljard mensen die niet geboren zijn, naar Oxfam Novib en Greenpeace sturen?

*Wetenschapsjournalist **Arnout Jaspers** is auteur van de bestsellers De Stikstoffuik (2023) en De Klimaatoptimist (2024), over energietransitie in Nederland. De boeken zijn **HIER** en **HIER** te bestellen. Informatie voor media en boekhandel**: info@blauwburgwal.nl**.*

Wynia's Week *verschijnt drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee,* ***ook in het nieuwe jaar 2025****? Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*